

Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier NAV Fana og NAV Bergenhus

KVP-nettverkssamling, Fylkesmannen

BERGEN
KOMMUNE

Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier (HOLF)

Prosjektperiode

01.10.2016 – 31.12.2019

- 29 NAV-kontor deltok
- Utprøving av metode
- Forskningsrapport september 2019

Helhetlig oppfølging av familien på fire målområder

Arbeidsgiver Lege

Arbeid
Foreldrene blir i stand til å forsørge barna og seg selv gjennom arbeid/inntekter

Boligkontoret

Bolig
Sikre en stabil og tilfredsstillende bosituasjon for familien

Økonomi
Bidra til at foreldrene kan håndtere egen økonomi

Barnevern Skole SFO

Barnas situasjon
Øke barnas deltagelse og sosiale inkludering gjennom deltagelse i barnehage, skole, SFO og fritidsaktiviteter

Familiekoordinator

Familien

«Endelig noen som ser behovene i familien og mine behov, og hjelper med koordinering»
-Alenemor med fire barn -

Målgruppen - inntakskriterier

Inklusjon

- Langtidsmottakere av sosialhjelp (minimum 6 (3) av de siste 12 mnd.)
- Gjengangere av sosialhjelp
- Mottakere av AAP/dagpenger/KVP-stønad og har supplerende sosialhjelp
- 1- 4 barn under 18 år (yngste barn måtte være under 16 år).

Eksklusjon

- Familier der foreldrene allerede:
 - Deltok i helhetlig oppfølging
 - Fikk behandling grunnet alvorlige psykiske problemer eller rus
- Eller familier der barna var under omsorg av barnevernet/prosess med mulig omsorgsovertakelse

Hva sier forskningen?

Kvantitative resultater:

- Ingen signifikante resultat på **arbeid** eller **økonomisk sosialhjelp**.
- Ikke økt overgang til AAP/KVP/uføre.

Kvalitative resultater:

- Klar økning i tillit og relasjon til NAV
- Barneperspektivet er styrket.
- Familiene har fått det bedre på alle fire målområder.

Tett oppfølging virker ikke? Strukturelle barrierer?

- **Forskning som utfordrer – ta på alvor.**

Forskningen skulle sjekke om:

- foreldrene får **arbeid**
- familiens **inntekter** øker
- familien får bedre **bosituasjon**
- familien får bedre **økonomi**
- barna i større grad **deltar** og er **sosialt inkludert** i barnehage, skole, SFO og fritidsaktiviteter

Tall i rapporten bygger på:

- **INNTEKTSDATA**: kun 2017 (1 år etter prosjektstart)
- Arbeidstilknøytning, tiltaksdeltakelse: t.o.m. mai 2019 (opptil 30 mnd etter prosjektstart).

Følger registerdata til juni 2021

- Helse
- Lenge utenfor arbeidslivet
- Lav utdanning
- Norskspråklige utfordringer
- Økonomi
- Boligforhold
- Barnas situasjon
- Omsorgsoppgaver

I tillegg:

- Manglende støtte i nettverk
- Manglende digital kompetanse

Summeoppgave

Forskerne sier at det ikke er viljen til å arbeide som er utfordringen, men andre ulike hindre.

Diskuter med den som sitter ved siden av deg:

- Hva tenker dere om den beskrivelsen som er gitt?
- Hvordan jobbes det med brukere i kvalifiseringsprogrammet på tross av de barrierene som er nevnt?

Fakta om familiene

	Forskningsrapport (nasjonalt i HOLF)	NAV Fana	NAV Bergenhus
 <p>Andel med innvandrerbakgrunn (median botid i Norge)</p>	78 % (11 år)	57 % (10 år)	77 % (13 år)
 <p>Utdanningsnivå - Grunnskole eller lavere</p>	49 %	40,9 %	74 %
 <p>Tilknytning til arbeid (heltid eller deltid)</p>	30 %	13 %	6 %
 <p>Helse: opplevd dårlig eller svært dårlig (befolkningen: 5 %)</p>	31 %	69 %	65 %
 <p>Enslige forsørgere</p>	2 av 5 (40%)	21 av 22 familier (95 %)	13 av 22 familier (59 %)

Hvordan har det gått på Bergenhus og Fana?

- Tiltakskontor / sammenlikningskontor
- Mange likheter i fremgangsmåte
- Felles erfaringer

Helhetlig oppfølging - målområdet ARBEID

Arbeid

Foreldrene blir i stand til å forsørge barna og seg selv gjennom arbeid/inntekter

Bolig

Sikre en stabil og tilfredsstillende bolig for familien

Vold i nære relasjoner:

Bergenhus: 23 % (7 foreldre)

Fana: 52 % (12 foreldre)

Bergenhus

Digital kompetanse:

52 % har fått veiledning

Behov for tolk i samtaler:

44 % (12 personer)

CASE

Utgangspunkt:

- Langvarig kontakt med NAV
- Ringevikar og ressurssterk? , men ikke selvhjulpen.

Utfordring:

- Møter ikke til samtaler, melder ikke om forfall, vanskelig å få tak i.

Fokus:

- Årsak, konsekvenser det gir og motivere til å ta imot hjelp.

Henvisning

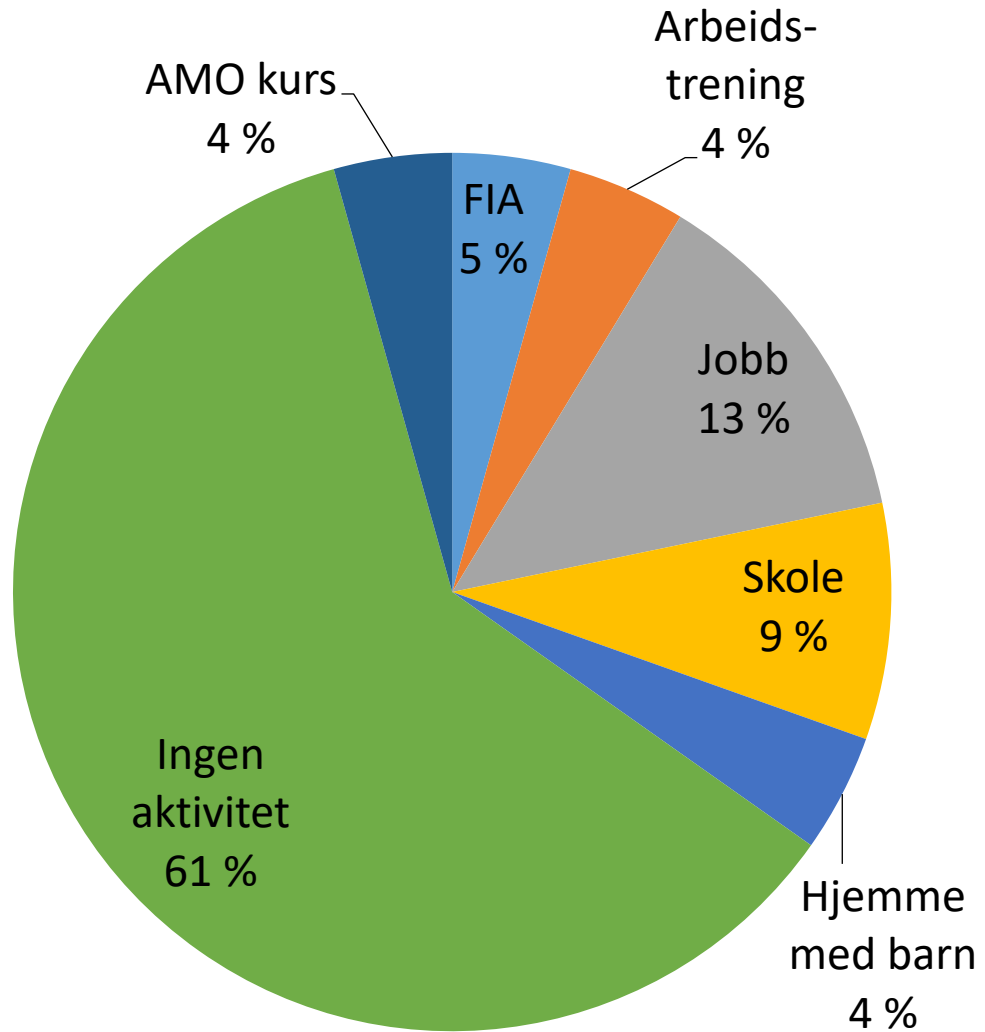
Utredning

Behandling

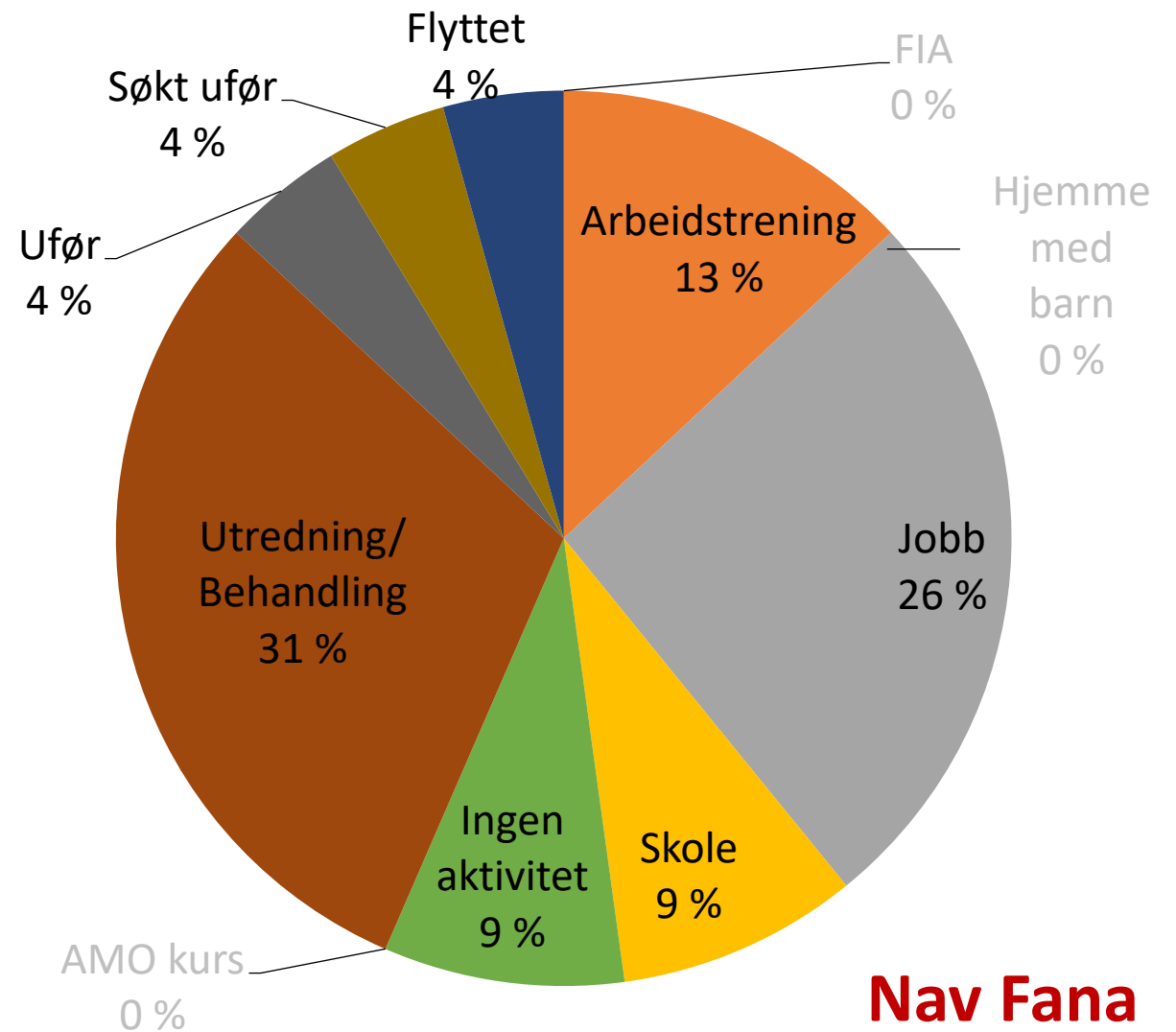
Rett ytelse

Aktivitet

FØR

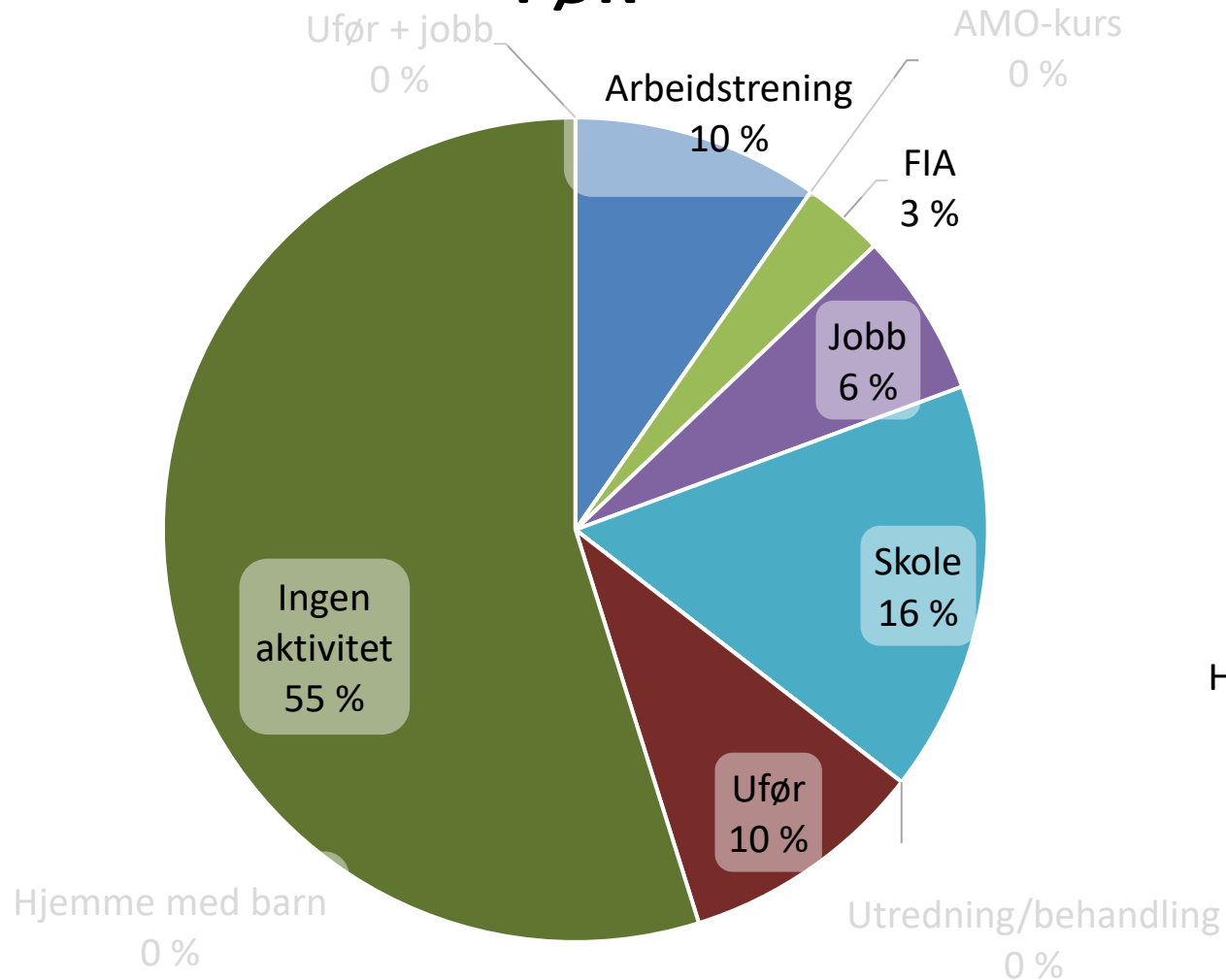
ETTER

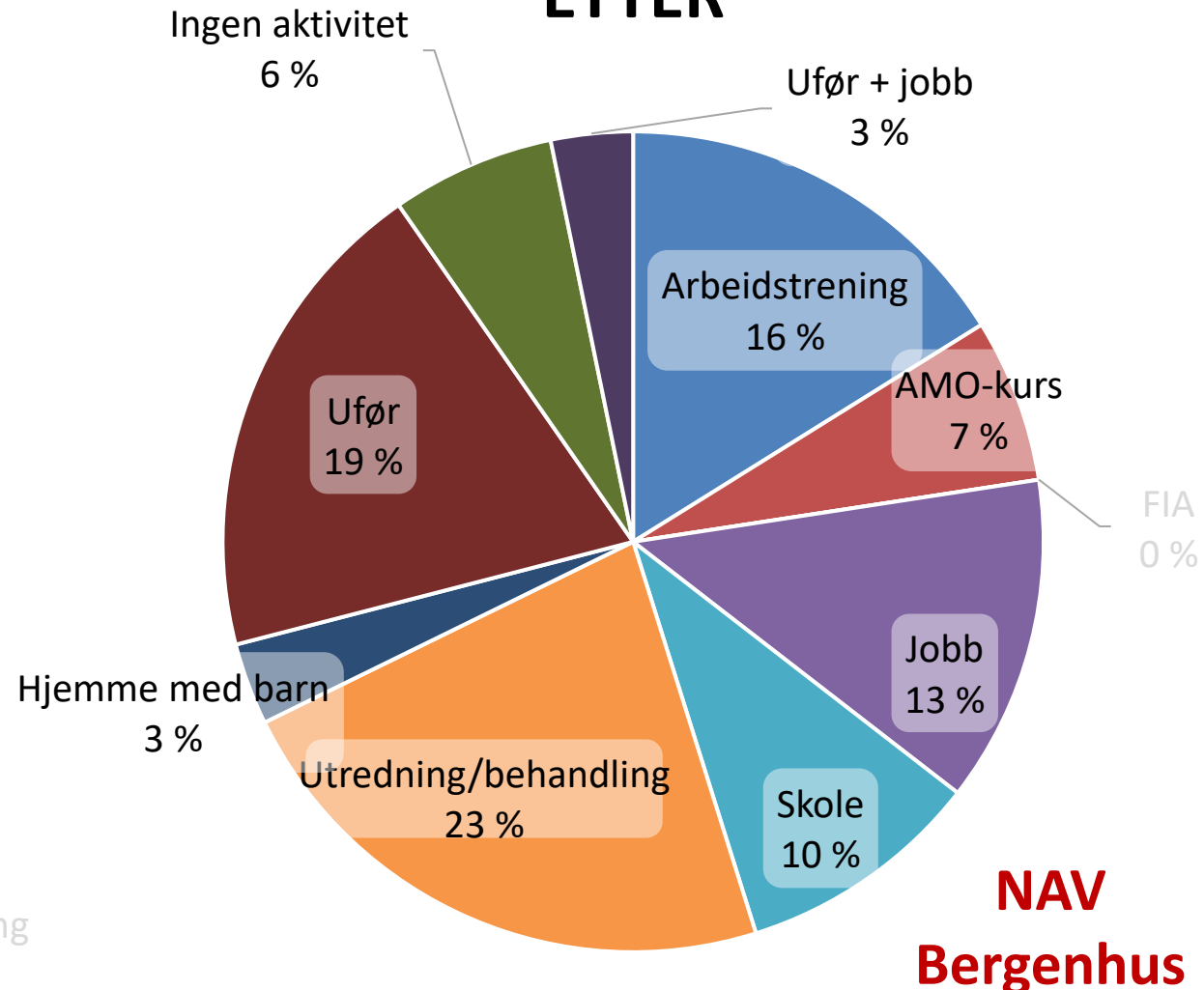
Nav Fana

Aktivitet

FØR

ETTER

**NAV
Bergenhus**

Helhetlig oppfølging - målområde BOLIG

Arbeid

Foreldrene blir i stand til å forsørge barna og seg selv gjennom arbeid/inntekter

Bolig

Sikre en stabil og tilfredsstillende bosituasjon for familien

Mor: Vi er veldig glad for at dere kom hjem til oss, ingen fra NAV har vært hjemme hos oss før.

Familiekoordinator

- **Hjemmebesøk:** Avdekket mangler.
- **Samtale hjemme:** informasjon om nærmiljø, nabolag, hverdagsliv, rutiner.
-> trenger ikke bare handle om materielle behov, ekstra informasjon som er viktig for å forstå ressurser/behov/hindringer.
- **Innboforsikring** – informasjon og veiledning, mange har manglet.
- **Bergenuhus:** 84% med mangler i bolig. Samarbeid med EBF → barnefamilier felles interesse.

Helhetlig oppfølging - målområdet ØKONOMI

- **Informasjon og veiledning:**
 - rettigheter, dokumentasjon, vedtak
 - håndtere gjeld
 - bruk av nettbank
 - disponering, ta ansvar for utgifter
 - innkjøp av møbler
 - forbrukerrettigheter
- **Håndterer bedre** -> redusert grad av stress og bekymring i hverdagen.

Familiekoordinator

Økonomi

Bidra til at foreldrene kan håndtere egen økonomi

Barnas situasjon

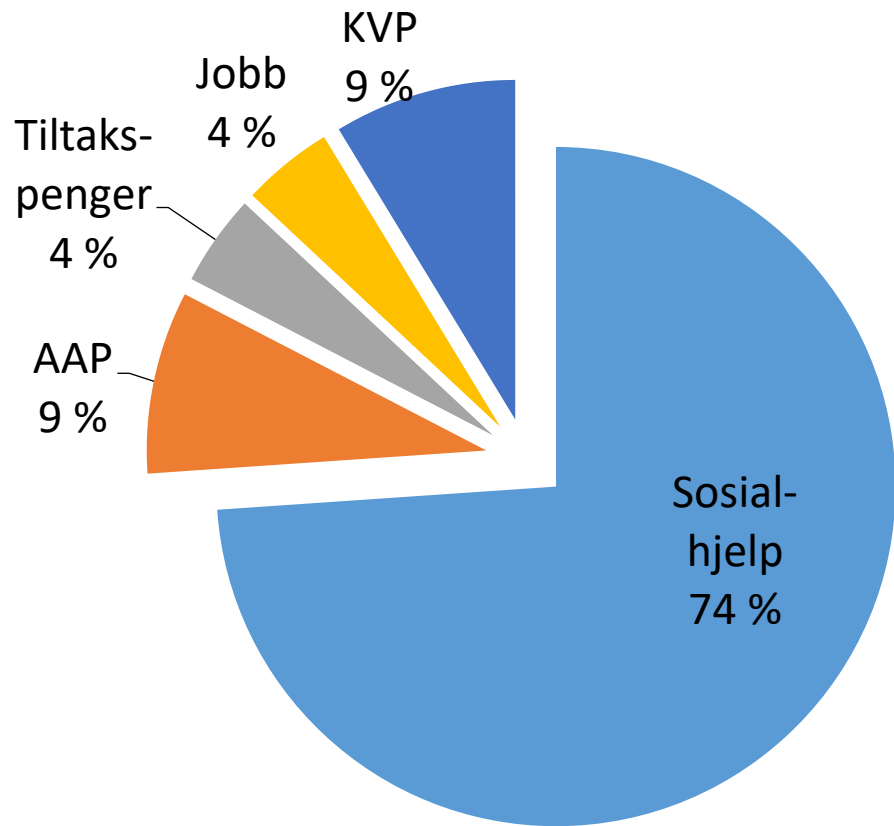
Øke barnas deltagelse og sosiale inkludering gjennom deltagelse i barnehage, skole, SFO og fritidsaktiviteter

Familiekoordinator forklarer ting på en enkel måte når det er ting jeg ikke forstår.

- Mor i en av familiene i prosjektet

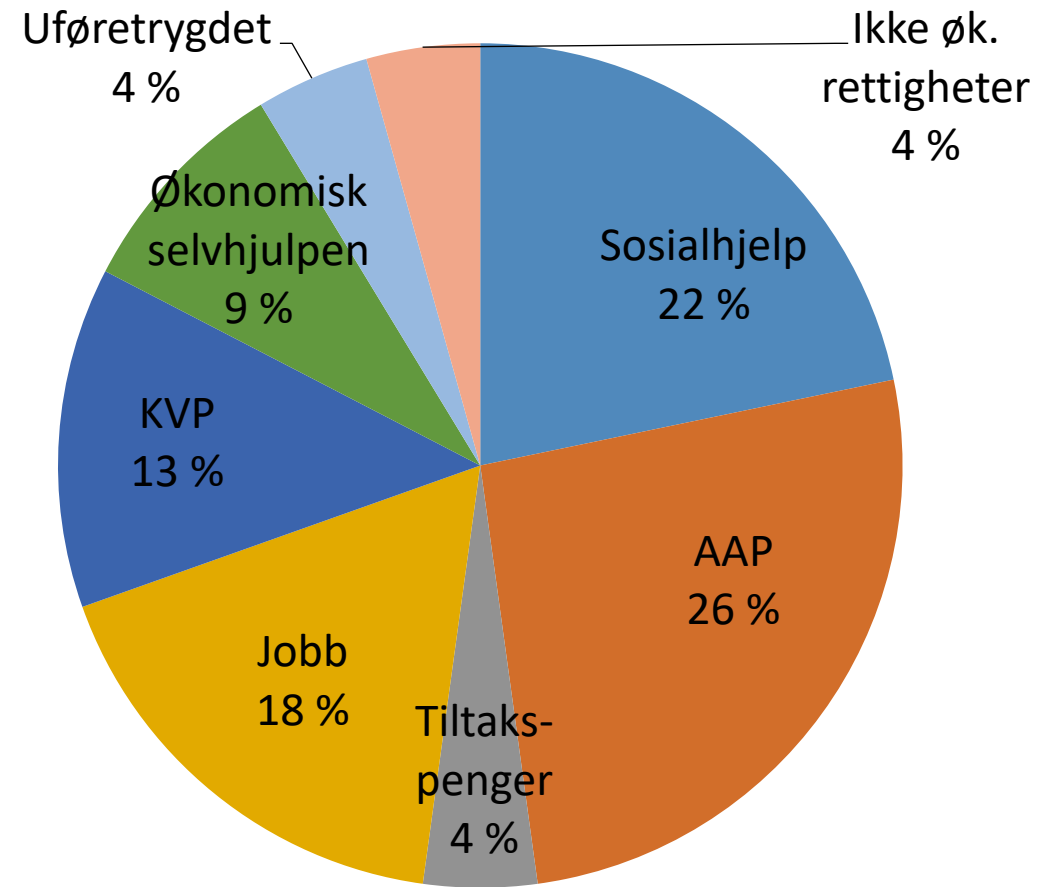
Hovedinntekt

FØR

Nav Fana

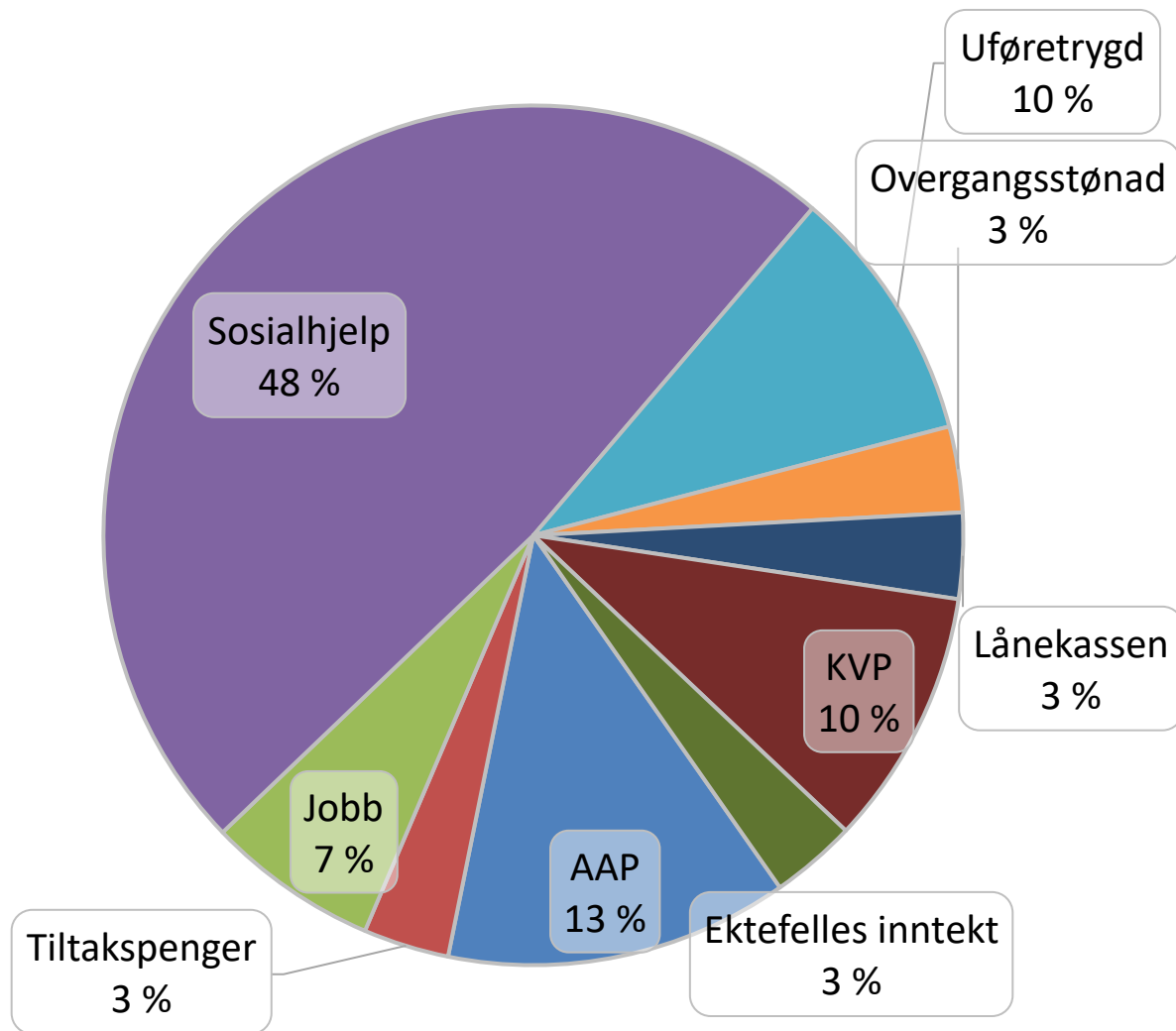
ETTER

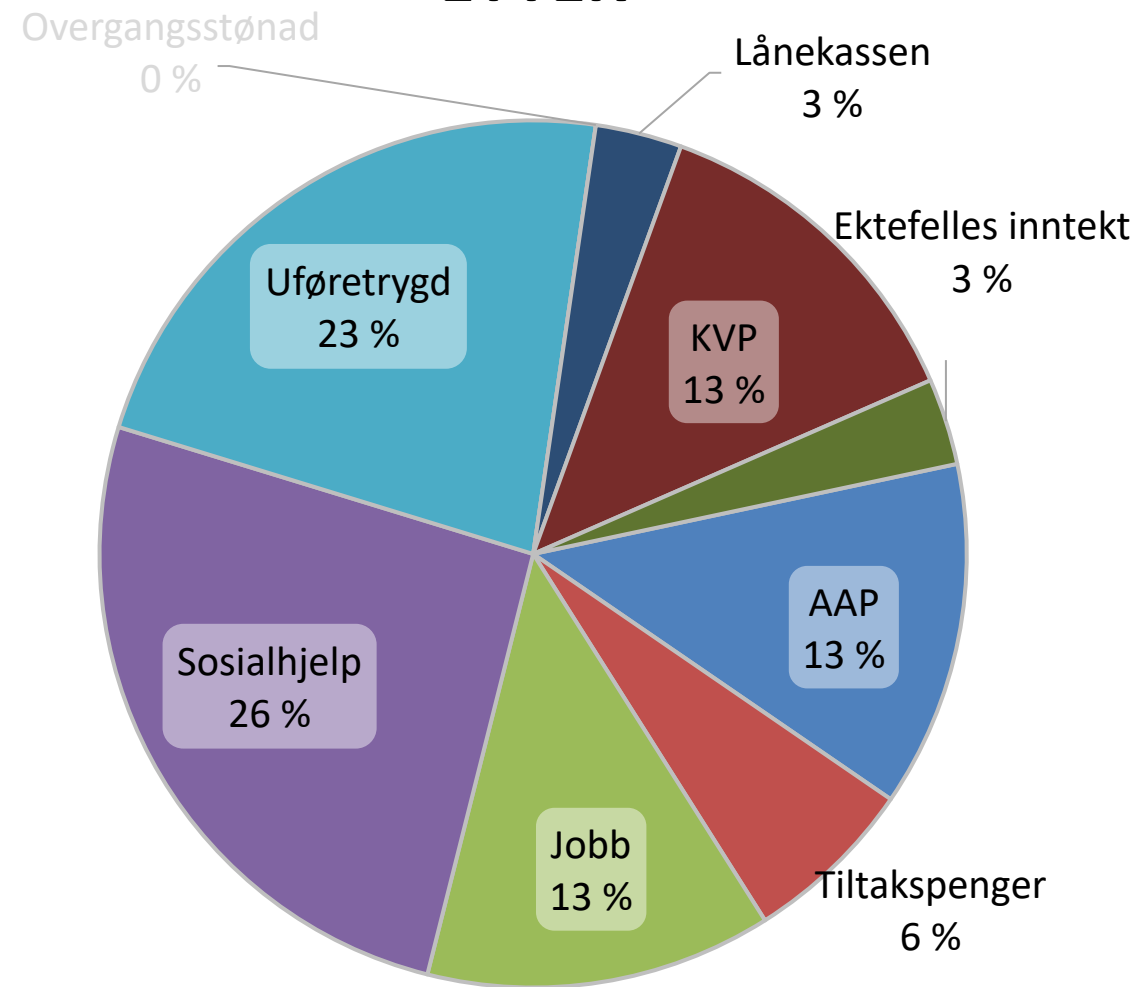
Hovedinntekt

NAV
Bergenhus

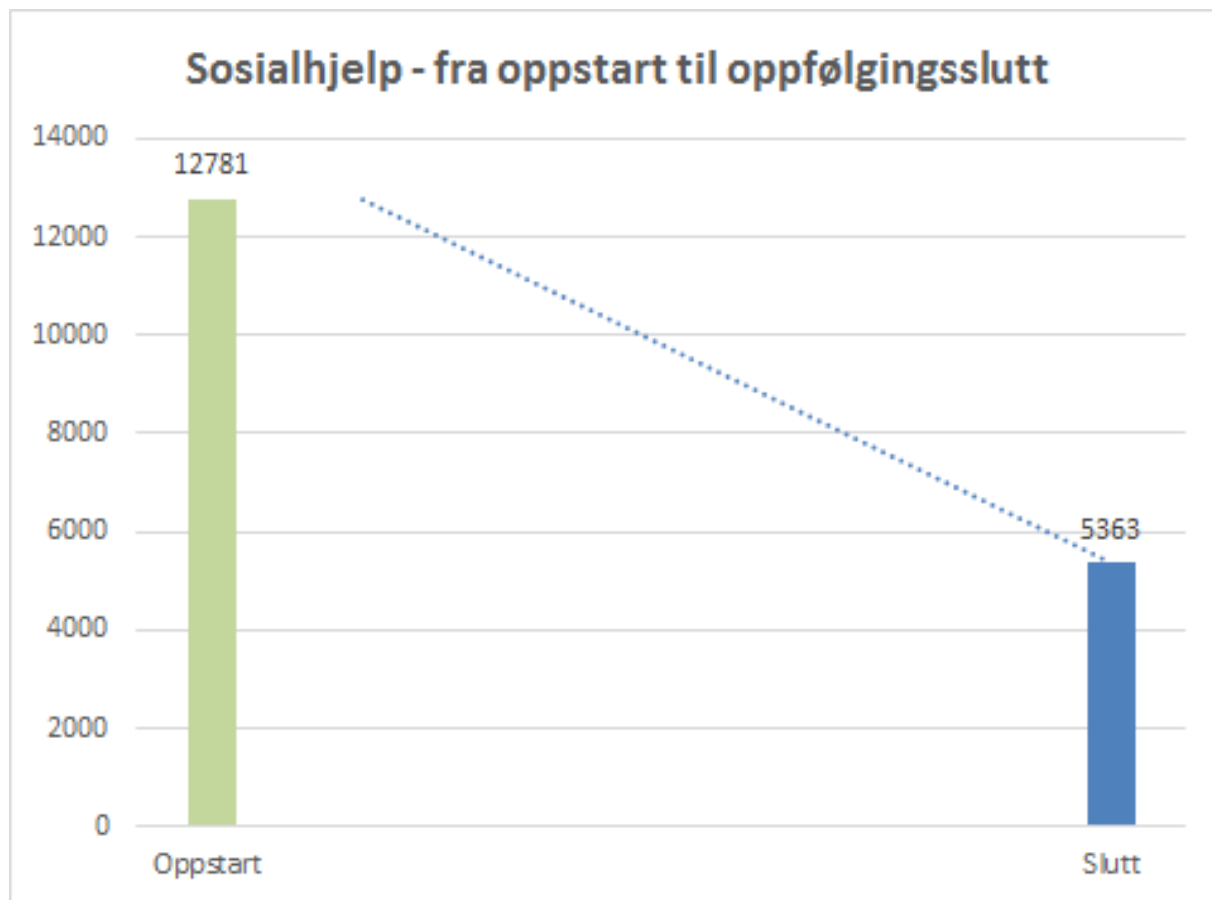
FØR

ETTER

Økonomisk sosialhjelp Fana – gjennomsnittlig utbetaling

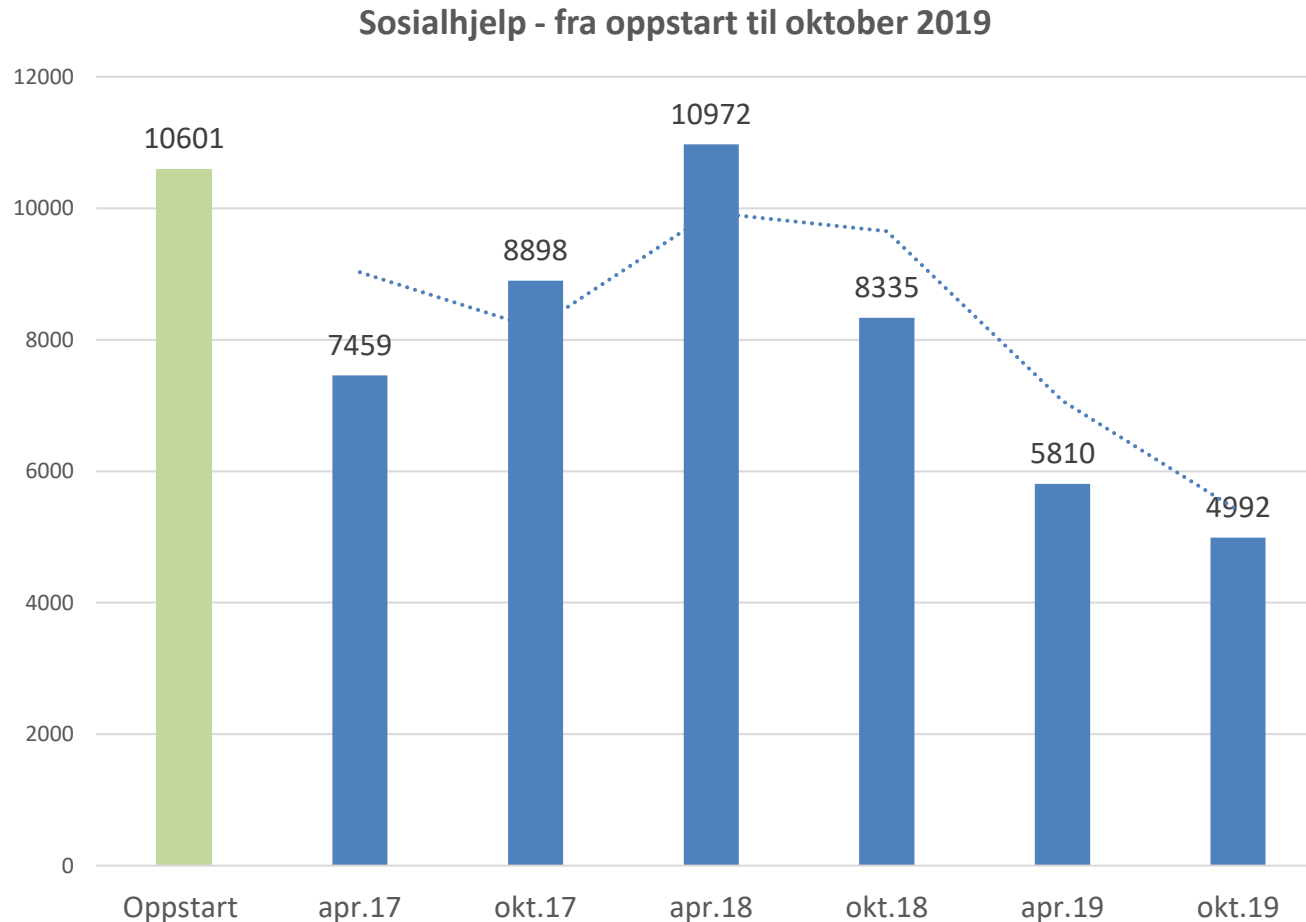

Prosentvis endring: - 58 %

Redusert utbetaling for
18 familier
(82 %)

9 familier mottar kr. 0 i
sosialhjelp
(41 %)

Økonomisk sosialhjelp - Bergenhus

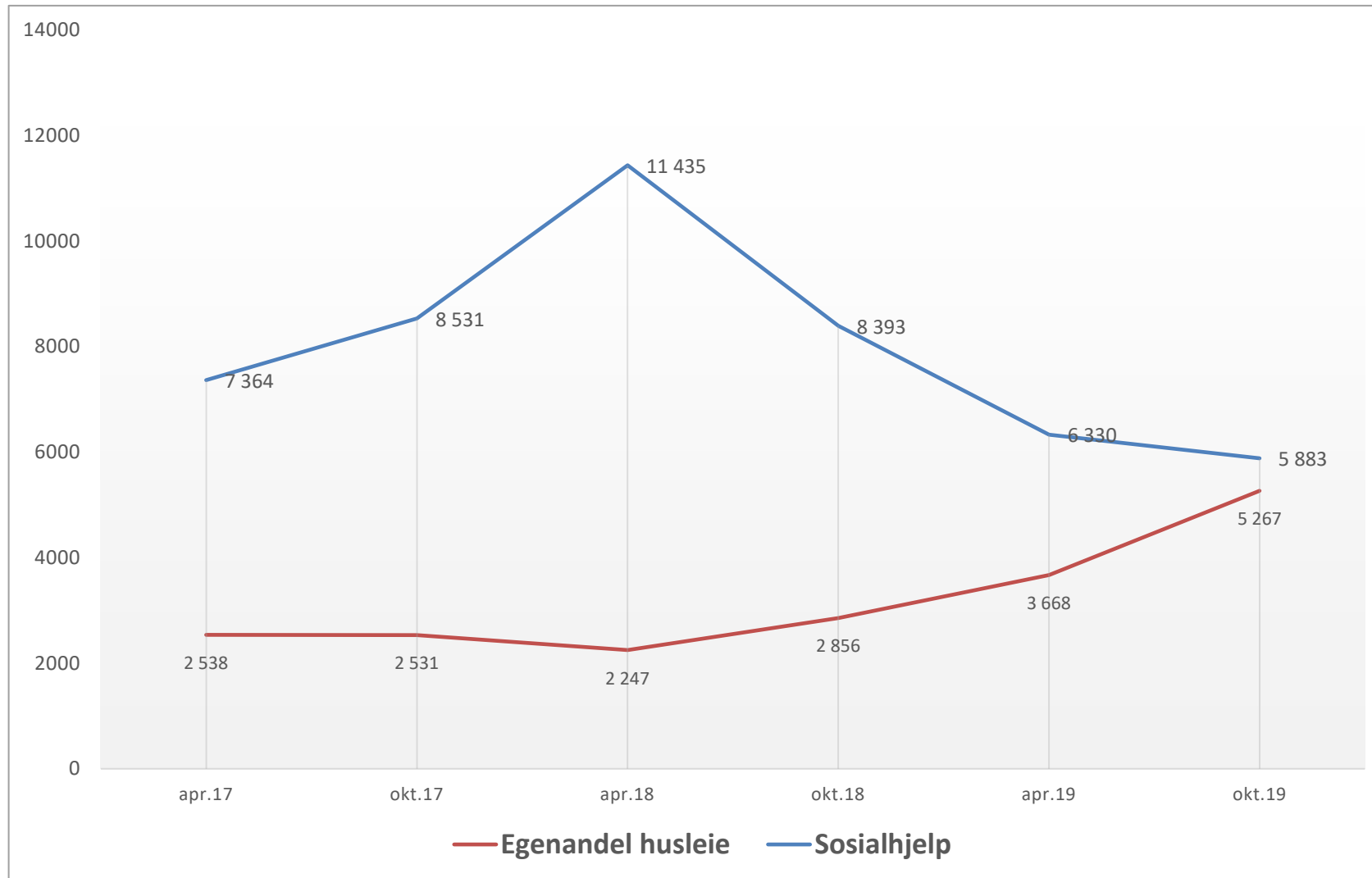

Prosentvis endring i
perioden: - 53 %

Redusert utbetaling av
sosialhjelp for 17 familier
(77%)

Syv familier mottar kr. 0,- i
sosialhjelp i dag
(32%)

Familier med kommunal bolig og sosialhjelp (18 familier)

7 familier med økt egenandel (39 %)

NAV
Bergenhus

Helhetlig oppfølging - målområdet BARN

Arbeid
Foreldrene
seg selv g

NAV har et ansvar for å sikre barn og unges situasjon. Ulike NAV-kontor/kommuner har ulike rutiner.

Summeoppgave:

- Hvordan er det for dere som jobber med KVP - er det rom for å snakke om annet enn arbeid og økonomi?
- Hvordan jobber dere for å sikre at dere fanger opp barnas behov?

håndtere egen

Barnevern

Skole

SFO

Barnas situasjon

Øke barnas deltagelse og sosiale inkludering gjennom deltagelse i barnehage, skole, SFO og fritidsaktiviteter

Helhetlig oppfølging - målområdet BARN

Barn med spesielle behov:

Fana: 10 av 22 familier.
Berghus: 10 av 23 familier

Eksempel:

Når en familie allerede mottar tjenester og vi antar at det går bra.

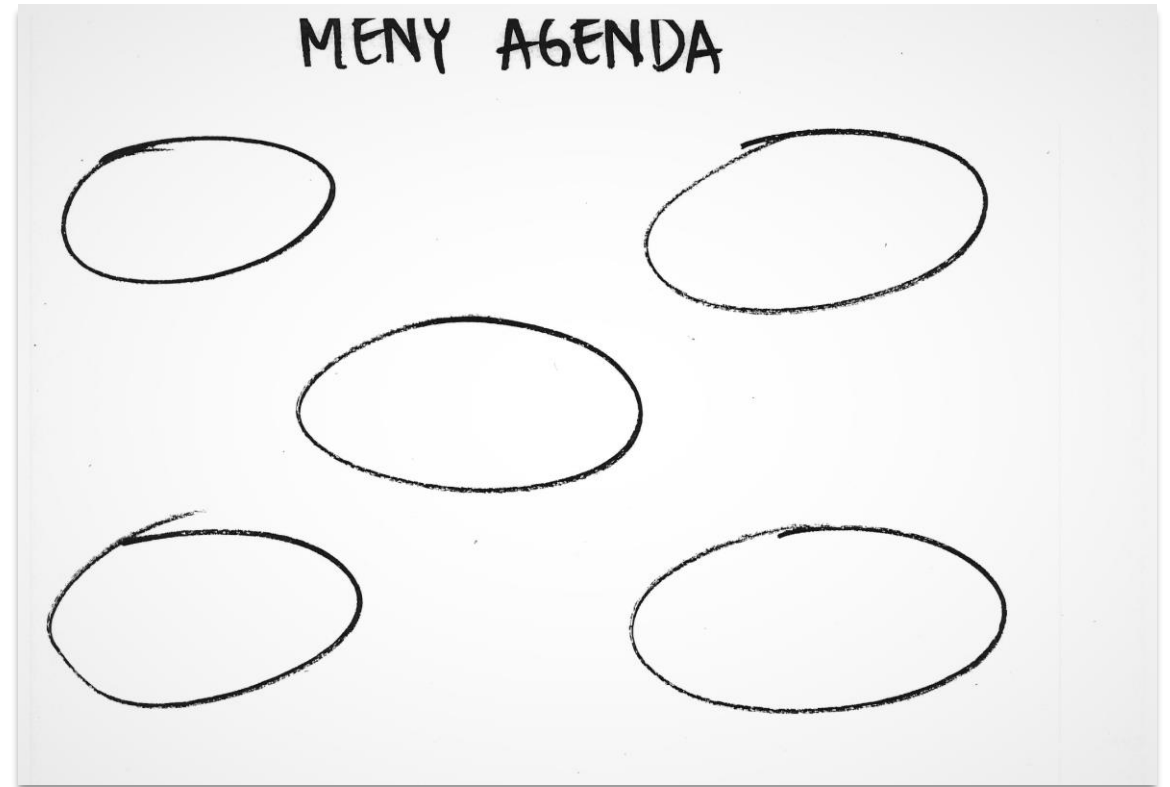
- **Fritidsaktiviteter.** Deltakelse på
- **Ungdommer** (under og over 18)
 - helseoppfølging
 - veiledning ved dropout
 - foreldre anbefaler sine ungdommer å søke kunnskap om jobbsøking hos NAV

Barnevern	Skole	SFO
Barnas situasjon Øke barnas deltagelse og sosiale inkludering gjennom deltagelse i barnehage, skole, SFO og fritidsaktiviteter		

Antall barn i familieprosjekt
112 (+13)

Samtalen som verktøy

- **Informasjon og veiledning – på alle områder**
-> Fra passive til aktive brukere
- **Felles forståelse – bedre samhandling**
- **God forberedelse til brukermøter**
 - bedre opplevelse for bruker og veileder
 - større progresjon
 - sparer tid og penger

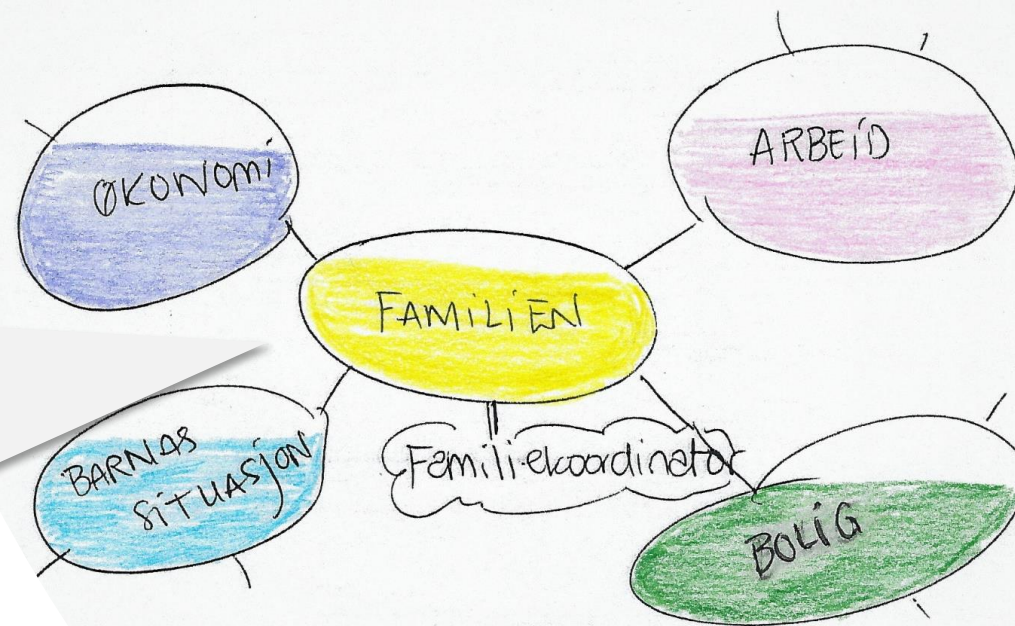
Brukermedvirkning

1. Hva er viktig at vi får tid til å snakke om i dag?
2. Oppsummere – sjekke ut: hva har den andre forstått – hva er avtalt.
3. Evaluere møtet: Hvordan synes du dette møtet har vært?

Hva har vært viktig?

Prosjektet er bra fordi det er så helhetlig og lite begrenset i forhold til hvilke problemstillinger man kan ta opp. Det som har vært annerledes fra hjelpen man får på NAV er at kommunikasjonen ikke bare er rettet mot økonomi eller arbeid. Prosjektet har fokus på tillitsbygging og hyppige samtaler hvor det oppleves som trygt å si det man har på hjertet. Dette igjen skaper rom for å diskutere og årsaksforklare ulike sammenhenger mellom f.eks. økonomi og belastede livshendelser. På den måten skapes det også mer mening for den enkelte og man forstår seg selv litt bedre. Det er også fint å ha en plan å jobbe etter, med ulike mål og strategier for å nå disse.

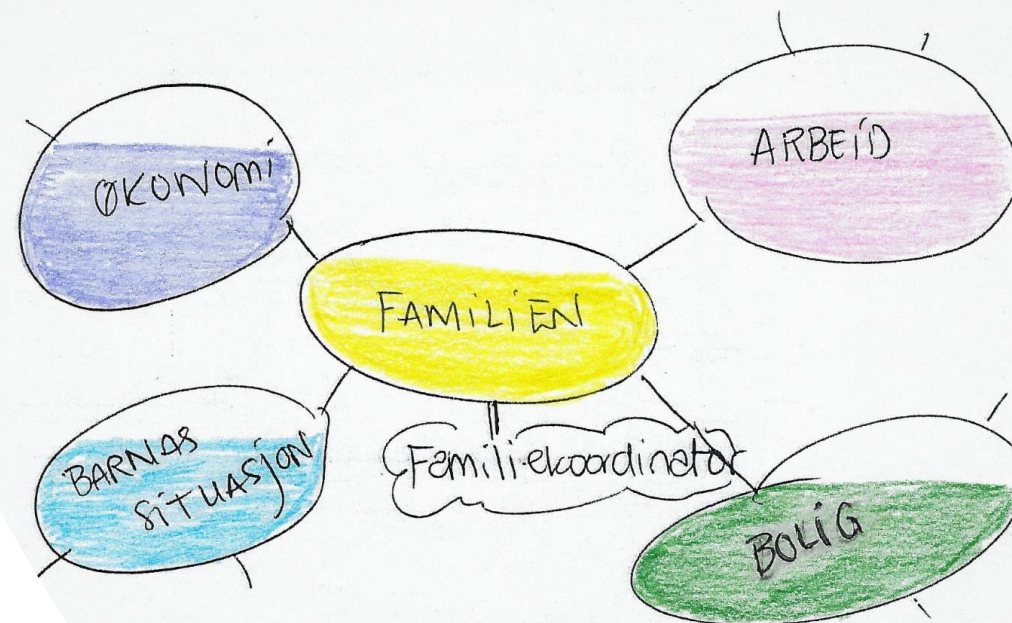
– Enslig mor i prosjektet

marbeid

Hva har vært viktig?

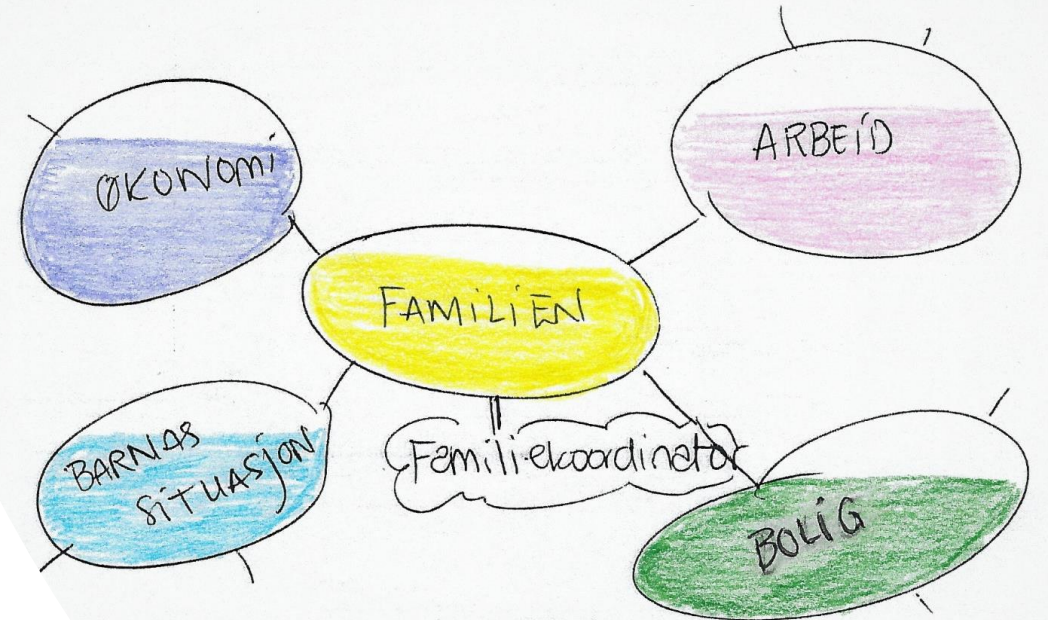
- Helhetsblikket – kartlegging/historikk
- Samarbeidet med foreldrene:
 - anerkjennelse/empowerment – MI – ressursfokus
- Arbeidsverktøy – kartleggings skjema og familieplan
- Informasjon og veiledning – på alle områder -> mer aktive brukere.
- Barna som eget område -> små grep kan gi stor effekt
- Samarbeid internt og eksternt: dele info om familiens ressurser og behov -> mer målrettede tjenester fra oss og andre instanser (vi opplever at de strekker seg lengre!)
- Riktig rekkefølge – alt påvirker alt – arbeidsmålet er felles interesse
- **Hva er en koordinator?**

samarbeid

Summeoppgave

- Hva tenker du er til nytte og overførbart til ditt KVP-arbeid?
- Takk for oss!

BERGEN
KOMMUNE

marbeid